

városrendezés tanít, amit alapelvekként felállít. Csak a legközelebb fekvő és legszükségesebb tételre terjesz-
kedhettem ki röviden. Még pedig a célból, hogy azok
ismeretének fontosságát újól a t. kartársaim emlékeze-
tébe idézzem vissza és buzdítsam azok tovább fürkészésére.

Vidéki városaink örvendő tapasztalható fejlődése meg-
kívánja és szükségessé teszi, hogy a városépítéssel, mint
tudomány és művészettel minél behatódobban foglalkoz-
zunk, a városi közigazgatást pedig arra figyelmezteti, hogy
ne késsék a város tervét kidolgoztatni kívált ott, hol a
fejlődésre való igyekezet elevenen mutatkozik.

Helyrepótolhatatlan mulasztás, ha a városok hatóságai
ölbe tett kézzel néznének a fejlemények elé, ahelyett,
hogy jó eleve helytálló városterv fölállítását vennék
folyamatba.

*

Először van szerencsém Kaposvárt lenni, azért csak futó
áttekintést nyerhettem. De meglepetve állottam meg a
Széchenyi-téren, amelynek szép elrendezéséről és kikép-
zéséről mintha csak leolvastam volna, amit a terek
művészi kialakításáról az imént elmondtam. Élvezettel
szemléltem e tér valóban művészi szép térhatását.

Megtestesülnek a város e régi szép terében a mo-
dern városrendezés alapelvei, és örömmel vélem meg-
állapíthatni, hogy Kaposvár város építésével úgy indul e
térrel mint a város középpontjáról; hogy a legnagyobb
reményeket kelti arra, hogy ennek szellemében való tova-
fejlesztésével a város jövője a legszerencsésebben lesz
intézhető.

VEGYESEK.

Kitüntetés. A király *Ohrenstein* Henriknek, a beocsini „Unio” cément-
gyár-részvénytársaság alelnökének, valamint törvényes utódainak az
ipar és közjótékonyaság terén szerzett érdemei elismerésül, a magyar
nemességet adományozta „beocsini” előnévvel.

Kinevezések. A pénzügyminiszter az állami vasgyárak tisztviselői lét-
számában *Bartholomäus* Árpád bányamérnököt és *Jancsy* Imre nagyági
bányaségmérnököt végleges minőségű mérnökké, illetőleg segéd-
mérnökké, továbbá a bányászat körébe tartozó ágazatoknál alkalmazott
tisztviselők egyesített létszámában *Kéméndy* Győző mérnököt főmér-
nökké és *Triebler* Elek segédmérnököt mérnökké, — a keres-
kedelemügyi miniszter az állami központi mértékhatósági magyar
királyi bizottság létszámában *Kargacsin* Celestin okleveles gépész-
mérnököt és *Király* Pál volt műegyetemi tanársegédet II. osztályú
segédfelügyelőkké nevezte ki. — Budapest székesfőváros tanácsa
f. hó 28-iki ülésén *Kubinyi* Imrét főmérnökké, *Kovács* Bélát mérnökké
Grosser Ármint, *Nádory* Vilmost, *Pobuda* Tivadart és *Schätfer*
Istvánt segédmérnökké választotta meg.

A kispesti munkástelep terveire beérkezett 60 (30 hely-
színrajz és 30 munkásház-typus) db pályaművet a bíráló
bizottság átvevén, több előadónak osztotta ki, akik össze-
sen 80 gépírási oldalnyi jelentésben számoltak be fárado-
ságos munkáikról. A bizottság f. hó 27-én döntött a
pályaművek fölött; eszerint a telep beosztása (városrende-
zés) dolgában az I. díjat (2000 k.) *Palóczy* Antal, a II. díjat
(1500 k.) *Fleischl* Róbert, a háztípusokra pedig az I. díjat
(600 k.) *Fleischl* Róbert, a II. díjat (400 k.) pedig *Palóczy*
Antal nyerte el; a további díjazott és megvenni ajánlt
művek szerzői ezek: a helyszínrajzra az 1000 koronás
harmadik díj: *Kotál* Henrik; megvették 500—500 koro-
náért *Pirovits* Aladár, *Komor* Marcell és *Jakab* Dezső
„Átlós utak, körutak” — *Warga* László és *Lechner* Jenő
„Magyar munkás, magyar föld” jelű terveit; meg-
dicsérték az „Otthont a munkásnak” tervet, a harmadik
300 koronás díjat *Schoditsch* Lajos és *Éberling* Béla; meg-
vették 200 koronáért *Bierbauer* István és *Tichtl* György,
valamint *Guóth* Béla és *Lechner* Loránt terveit, 150 koro-
náért *Wälder* József és *Wälder* Gyula, valamint *Árkay*
Aladár és *Kalina* Géza terveit. A tervek mátol fogva
14 napon át reggel 9-től este 6 óráig megtekinthetők a
Magyar Mérnök- és Építész-Egyletben (Budapest, IV.
Reáltanoda-utca 13—15.) A tervpályázat bíráló bizottsága-

nak a tagjai voltak: *Forbát* Imre, *Hauszmann* Alajos
(elnök), *Kabdebo* Gyula (jegyző), *Kommer* József, *Krátky*
János, *Lipthay* Ágost, *Virágh* Andor, *Sándy* Gyula, *Szesztay*
László és *Tóry* Emil. *Wekerle* Sándor miniszterelnök tegnap
délelőtt tekintette meg a terveket.

A hódmezővásárhelyi ref. templom terveire beérkezett
művek egyikét sem díjazták, csak „Az én házam imádság
háza” tervet vették meg 200 koronáért.

A Balassagyarmaton emelendő törvénykezési épület pályá-
terveit, melyek benyújtásának határideje november 3-ika —
az igazságügyi miniszter a bíráló bizottságot ezekből a
tagokból állította össze: 1. az igazságügyminiszterium
részéről: dr. *Imling* Konrád államtitkár mint elnök;
Dusóczky Károly miniszteri tanácsos és dr. *Záborszky*
István miniszteri osztálytanácsos; — 2. a kereskedelem-
ügyi miniszterium részéről: *Berczik* Gyula miniszteri taná-
csos; — 3. *Hauszmann* Alajos építész, műegyetemi tanár; —
4. a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet részéről: *Schoditsch*
Lajos építész, felső építőipariskolai tanár; — 5. a Magyar
Építőművészek Szövetsége részéről: *Tóry* Emil építész,
műegyetemi ny. rk. tanár.

A munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító törvény hiá-
nyai és sérelmes volta dolgában az egri ipartestület nov.
10-re a budapesti városház nagytermébe az ipartestülete-
ketországos nagygyűlésre hívja össze, melynek tárgyai:
1. Az egri Ipartestület által tartott nagygyűlésen hozott
határozati javaslat értelmében való eljárás, nevezetesen az
1907. évi XIX. t.-c. súlyos és sérelmes volta miatti tilta-
kozás. 2. Az ipartörvény revíziójára vonatkozó indítvány
előterjesztése. 3. A választási törvény reformálása alkal-
mával az iparos osztály érdekeinek megvédése érdekében
teendő indítvány előterjesztése. 4. A vidéki ipartestületek
ország. szövetségének megalakítására vonatkozó indítvány.

Városfejlesztő tanfolyamok a német műegyetemen. Nap-
jainkban mind jobban érvényesül már a modern város-
fejlesztő felfogás, az alkotó körök belátták annak fontos-
ságát, hogy a várost már csak céltudatos, a jövő fejlődéssel
számító s előre tekintő tervszerű berendezéssel lehet és
kell ellátni, ha az újabb kor követelte kényelmet, hygieniát
és a külső kellemes benyomását nélkülözni nem akarjuk.
A német tudományos elme már egész irodalmát teremtette
meg a városrendezésnek és Berlin műegyetemén az idei
1907/1908. tanévben *Brix* és *Genzmer* tanárok ismét ren-
des előadást tartanak „városépítési seminárium” cím alatt.
Ehhez csatlakozik most egy külön kurzus, melynek címe
„Válogatott fejezetek az alkalmazott városrendezés köréből”.
Ezt a kurzust ez év november 17. és 27-ike közt tart-
ják; résztvehetnek a műegyetemi hallgatókon kívül külső
szakferfiak is, kiknek csupán azt kell igazolniuk, hogy a
német egyéves önkéntesi kedvezményhez szükséges iskolai
képzettségük (nálunk érettségi bizonyítvány) van és azon-
kívül vizsgálatot tettek valamely középiskolában vagy
építőipari szakiskolában; kivételesen ezt sem kívánják,
ha az illető különös képességeiről és szaktudásáról amúgy
is nyújt bizonyosságot. A hallgatók ezenkívül résztvehetnek
az ugyanakkor tartandó városépítő-gyakorlati órákon is.
A hannoveri műegyetemen szeptember 28. és október
10. közt *Nussbaum* és dr. *Otto* tartott ily előadásokat.
Berlinben nemrég alakult egy tudományos egyesület az
államtudományokban továbbképzés céljából azok számára,
kik általános képzettségük mellett még az államtudomá-
nyok elméleti és gyakorlati művelését tűzték ki célul.
Ennek az intézménynek körébe jelenleg bevonták a város-
építést és lakáskérdést is, melyek előadója *Goecke* tanár
Berlinben; tárgya az általános ismertető bevezetőfogal-
makon kívül az idevonatkozó irodalom megismertetése,
a német városrendezés és lakáskérdés fejlődése, mai
állapota, jövő fejlődésének irányelvei, a lakóházépítés,
építő rendszabályok, városszabályozó tervek, a mindezekre
vonatkozó törvények és egyéb törvényes intézkedések,
továbbá a városok és vidéki helyek természeti szépsé-
geinek megvédésére indított mozgalom előkészítése stb.

D—y.